

Uredništvo:
Schillerjeva cesta št. 3,
na dvorišču, I. nadstropje.

Rokopisi se ne vračajo.

List izhaja vsak dan razun nedelj in praznikov ob 4. uri popoldne.

Sklep uredništva ob 11. uri dopoldne.

Nefrankirani dopisi se ne sprejemajo.

Anonimni dopisi se ne uvažujejo.

NARODNI DNEVNIK

Upravištvo:
Schillerjeva cesta št. 3.
Naročnina znaša za **avstro-ogerske** dežele:
celoletno . . . K 25.—
polletno . . . K 12.50
četrtletno . . . K 6.30
mesečno . . . K 2.10
Za **Nemčijo:**
celoletno . . . K 28.—
za **vse druge** dežele i. **Ameriko** K 30.—
Naročnina se pošilja vnaprej.
Za **oglas** (insetate) se plačuje od četrstopne petit vrste po 12 h, za večkratni natis primeren popust.
Posamezna št. stane 10 h.

Štev. 227.

Telefonska številka 65.

Celje, v torek, dne 5. oktobra 1909.

Čekovni račun 48.817.

Leto I.

Štajerski deželni uradniki.

I.

V celjski „Deutsche Wacht“ je bil priobčen minulo soboto članek „Več nemških uradnikov!“. V njem je bilo citati med drugim sledeč odstavek: „In kako je s štajerskim deželnim uradništvom? Milahko mirno trdimo, da ne stoji število slovenskih deželnih uradnikov v nobenem razmerju s številom Slovencev na Štajerskem in da je nastavljenih mnogo več deželnih uradnikov kakor bi mogli z ozirom na to število pričakovati.“ Ta trditev je ali znamenje velikanske ignorance ali pa dokaz pristnega nemškega farizejstva, ki hoče na vsak način trpeti „krivico“, da lahko sosedu, če le more, vzame zadnjo drobtino kruha in pravice. Imeli smo že večkrat na shodih in tudi v „Nar. Dnevniku“ priliko, da smo se opravičeno mi pritoževali nad pristranostjo štajerskega deželnega odbora, ki v deželni službi principijelno nastavlja same Nemce in popolnoma prezira dejstvo, da je tretjina dežele slovenska. Danes pa naj slede številke, ki bodo jasno dokazale glede osrednjih deželnih uradov v Gradcu (semkaj ne spada namestnija), da res „ne stoji število slovenskih deželnih uradnikov v nobenem razmerju s številom Slovencev na Štajerskem“ — samo ne v smislu spoštovane „D. W.“ in nemške večine na Štajerskem.

Prelistajmo nekoliko uradni kole-dar in pogledajmo poglavje II. proračunskega načrta za vojvodino Štajersko, ki ga ima deželni zbor za leto 1910. odobriti! Začnimo kar po vrsti.

1. Osrednje vodstvo deželne uprave (deželni glavar in 7 deželnih odbornikov) stane 54.000 kron; od tega odpade na slovenskega deželnega odbornika 6000 kron. Razmerje je torej **1:9**.

2. Deželno tajništvo stane 64.644 kron; nastavljenih je 11 urad-

nikov od VI.—X. činovnega razreda. Med njimi ni nobenega Slovenca.

3. Pri knjigovodskem oddelku je nastavljenih 66 uradnikov od VI.—XI. plač. razreda, ki vlečejo skupaj 201.905 K plače; med njimi ni nobenega Slovenca.

4. Blagajniški odderek stane na leto 40.811 kron; nastavljenih je 12 uradnikov od VIII.—XI. plačilnega razreda. Med njimi ni nobenega Slovenca.

5. Deželnih stavbnih uradnikov je 57, ki stanejo letno 182.983 kron. Med temi ni razun 1 pisarja in 1 risarja nobenega Slovenca.

6. Deželni statistični urad stane s 3 uradniki 13.728 K. Seveda ni nobenega Slovenca.

7. Pri pomožnih uradih je izmed 30 uradnikov od VIII.—X. plač. razreda jeden Slovenec, kajpada v X. plač. razredu.

Vsi uradi stanejo skupaj **665.408** kron; od te velikanske vsote dobivata Slovenca, ki se za taka štejeta, okrog **9** tisoč kron. Ker je jeden deželni odbornik, imamo pravzaprav v Gradcu samo **1, reci jednega slovenskega uradnika** izmed **187**. Morda še živi v deželnih uradih kakšen pomožni uradnik, ki je na tihem in sam zase Slovenec, vendar pa se težko motimo v svoji trditvi! In še si upa zakotni nemški listič trditi, da imamo preveč slovenskih deželnih uradnikov na Štajerskem! Prihodnjič si pa ogledamo še razmere na deželi in „število“ slovenskih deželnih uradnikov, ki imajo svoj delokrog na Sp. Štajerskem.

Ne dvomimo, da bode spodnještajerska slovenska javnost kar ostrmela, ko bode čitala navedeno številko, ki je pač pravi zasmeh našega naroda. Ne dvomimo, da bo rana, ki že dolgo časa boli, nanovo hujše zaskelala ko kedaj poprej. Kajti primer take „pravičnosti“ bo še težko najti kje drugje na Avstrijskem. Bratom Čehom

damo prijazen nasvet, naj te številke zabrusijo v obraz Nemcem na Češkem, kadar se bodo prišli zopet pritoževati, da se jim godi pri nastavljanju v deželnih službah krivica! Naši deželnozborski poslanci pa naj govore v deželnem zboru z nemško večino resno besedo, ko se bode razpravljalo o proračunu. Ali naj sinovi našega naroda samo hlapčuejo in plačuejo s težkimi žulji pridobljene davčne krone v deželno blagajno za to, da bodo jedli tujci boljši uradniški kruh? Krivica, ki se nam tu godi, je tako očitna in v nebo vpioča po remeduri ali pa po maščevanju, da ne bomo izgubljali več besedi . . .

Politična kronika.

o **Poslednji poskus**. — Javili smo včeraj, da se je Bienenrth po posvetovanju s knezom Lobkovicem in namestnikom Coudenhovejem odločil še enkrat poskusiti s pravnimi pogajanjmi v češkem deželnem zboru. K temu poskusu piše včerajšnja „Union“: „Potemtakem naj bi se skusil doseči kompromis za dnevni red, po katerem bi Čehi opustili svojo zahtevo, da se izvoli deželni odbor in se glede konstituiranja deželnega zbora zadovoljijo s formalno izjavo, da bi se volitev nekaterih komisij sicer sklenila a ne izvršila. Nemški poslanci bi pa dobili garancijo, da bi bile vladne predloge prvokrat prečitane potem pa bi se odkazale posebni komisiji. Četudi takoj želimo temu trudu uspeha, vendar sedaj nič posebno ne upamo na kakšen uspeh. Saj se je nemškim poslancem že poprej ponujala garancija, da se bodo vladne predloge prvič čitale. Na dnevni red druge seje pa se teh predlog tako ne more staviti, ker še niso v tisku razdeljene. Gre se tedaj za drugo sejo. Češki poslanci so itak samo zahtevali, da deželni zbor svoje delo redno vrši, da izvoli najpotrebnejše komisije in pa deželni odbor, ki bi imel biti izvoljen že pred poldrugim letom. Nemci so to

odklonili in izjavili, da imajo mirovati vsa druga dela v deželnem zboru in se omejiti delavnost češkega deželnega zbora izključno na vladne predloge. Nemec dr. Eppinger je tudi javno pisal, da mora obstrukcija principijelno živeti naprej in da mora češki deželni zbor razpravljati samo narodno-politične težnje Nemcev. To je proklamacija diktature 68 nemških poslancev. Ako nemški poslanci vstrajajo na Eppingerjevem stališču in hočejo samo imeti obveznosti od čeških poslancev, sami pa ne nudijo nobene, potem je tudi ta poslednji poskus vlade zastoj!

o **Obletnica aneksije**. — Danes je leto dni, kar je cesarski razglas naznanil avstrijskim narodom, da je vladar razširil svoje pravice kot suveren nad Bosno in Hercegovino. Vsled tega dogodka se je razvil na Balkanu konflikt, ki bi kmalu rodil krvavo vojsko. Kdo se ne spominja razburjenja, v katerem je živelo minulo zimo na tisoče rodbin? Spominjali smo se v našem listu že pogosto dobrih in slabih posledic tega dogodka za Jugoslovane, opisovali navdušenje avstrijskih patrijotov in klerikalcev in razmotrivali tudi bodoče konflikte glede državno-pravnega stališča okupiranih dežel. Za trezne davkoplačevalce bode pa najzanimivejši sledeči račun: mobilizacija minulo zimo je stala 167 milijonov, oboroževanje 95 milijonov, Turčija je dobila 54 milijonov za sultanova drž. posestva v Bosni, skupaj tedaj **316 milijonov**. Pravijo, da se vlada nič preveč ne veseli zborovanja delegacij.

o **Vseslovenska ljudska stranka**. — Na občnem zboru kmečke zveze za ljubljansko okolico 3. okt. je naznanil dr. Šusteršič, da se vrši 17. oktobra v Ljubljani zaupni sestanek klerikalnih politikov in zaupnikov iz vseh slovenskih pokrajin, da se ustanovi klerikalna politična organizacija za vse slovenske dežele. To je izvršitev predloga, katerega je stavil nedavno tega v seji izvrš. odb. klerikalne stranke na Kranjskem dr. Brejc. V ožgled temu

LISTEK.

Križev pot.

Češki spisal I. S. Machar. — Preložil A. S. Konec.

Kedo je kriv? Ta človek, ki je ubijal, ker se mu je v atmosferi, v kateri je živel zdel uboj kot nekaj navadnega, kar se često dogaja, kar se pa mora izvesti na tihem, da ne izve o tem policija in sodnija? Ta človek, ki je po celotedenskem delu mogel dati svoji spehani ženi in dvema bolnima otrokoma samo petdeset krajcarjev za življenje za celi prihodnji teden? Ta človek se je narodil v bedi, pohajal nekoliko razredov ljudske šole in začel živeti. In v boju za golo življenje se je učil spoznavati moč in silo prešernega, vsemogočnega boga sveta — denarja in se naučil gledati na revščino kakor na nesrečo in na bedo kakor

na največje zlo na svetu. Tako si je napravil svoj nazor o življenju, živel v njem in z njim, človek med ljudmi, in vendar en drug človek, človek siromak. Država ni vprašala, kako živi, čita li kaj, se li malo izobrazuje, pozna li vso razliko med tako zvanim dobrim in zlim — država se v tem pogledu, kakor razvidno, naslanja na vero in cerkev. Toda ne vpraša, kaj se v cerkvah ljudstvu propoveduje in v kakšnih življenskih okoliščinah žive tisti ljudje, kateri pridigajo. In ako sliši tak tramvajski sprevodnik, da ima praški kardinal četrto milijona kron letnih dohodkov, da ima olomuški nadškof toliko in toliko — in ako mu razklada duhovnik iz prižnice, da bi bil zadovoljen s svojim siromaštvom, da ga čaka po smrti nebeško kraljestvo, kjer bogatinom, pregrešnim seveda, ni mesta — kaj mu mar vse to: tak tramvajski sprevodnik čuti, da ima krono na teden, da ima ženo in dva

otroka, zaničuje nasvete duhovnikov in živi ter modruje po svojem razumu.

Ko je vzrasel, vzela ga je država k vojakom; ni hotel, ali moral je. Po treh letih se je vrnil domov, in kakor vsi, ki so preživeli te tri leta vojaške kazni in slepe poslušnosti, zaželel je postati svoj lasten gospod in zapovednik nekoga. Oženil se je, da bi imel čut nadvlade. Otroci so se narodili, bolezen je prišla, in država se ni pobrigala, kako njen podložnik živi in ako more sploh živeti. S premišljevanjem in svojo logiko je došel do zločina — in tu je država posegla v njegovo življenje, potegnila ga iz te atmosfere. In pokazala mu je jasne višine dobrega in temo zla, izgovorila nad njim svojo sodbo in ga rešila življenja — — —

In njegova žena . . . Boljše, čistejšje bitje kot mož, toda končno se mu je vendar uklonila.

Odvizna od njega, zaupa mu vse

podpira ga, umiva krvave deske in kuha maslo, katero si je prinesla s seboj služkinja, katere telo se ohlaja tri korake od nje na slavnici.

Kdo je kriv? Lahko bi se napisala dolga razprava o državi, družbi in poedincu.

Krvave obdolžitve, ironične glose, vroča razlaganja, burne napade — in mogoče bi bilo v tem več pravičnosti, kakor v obsodbi Prüglovih . . .

Kedo je kriv? Družba hoče biti čista in si umije roke, a država „izvrši samo svojo dolžnost“. Da. In tako se je zgodilo, da je bila umorjena možitveželna služkinja in za kazn za to razrušena jedna družina . . .

— — Pravzaprav se ne sme pisati razpravo k takemu obskurnemu in bednemu dogodku.

— — In pravzaprav bi se ne smela taka obupna stvar niti čitati.

koraku klerikalcev postane akutno vprašanje združitve vseh slovenskih naprednih strank v vseslovensko napredno organizacijo, kakor je svoj čas predlagal „Narodni Dnevnik“. V interesu napredne stvari opravičeno zahtevamo, da merodajni činitelji čimprej store potrebne korake.

o Italijanska pravna fakulteta. V imenu italj. klerikalnega vsučiliškega društva se je obrnil dr. Conci z dopisom na naučnega ministra Stürgkha, da bi zvedel, kaj namerava storiti glede italijanske pravne fakultete. — Stürgkh mu je odgovoril, da vlada vstraja na svojem stališču in da bode takoj po sklicu drž. zbora predložila postavo za ustanovitev italijanske prav. fakultete. Vlada se bode potrudila za čim hitrejšo ustanovitev tega postavnega načrta. In slovenska pravna fakulteta? Slovenski drž. poslanci klerikalne barve bodo predlagali reciprociteto zagrebškega vsučilišča, da nekaj stori, v ostalem pa pustili slov. pravnike v nemških mestih. V Pragi je nevarnost, da zgrube vero, zato se tudi tam ne smejo habilitirati slov. docenti...

Drobne politične novice.

V proslavo obletnice neodvisnosti Bulgarije se vrše danes velike slavnosti v Trnovem. — Udeleži se jih tudi kralj Ferdinand s celo rodbino.

Vojska na Maročanskem. Sultan Mulej Hafid je zelo razburjen vsled španskih uspehov pred Melilo in se po poročilih španskih listov, pripravlja, da pošlje pomoč rifske Kabilom. Španjolci mislijo v Afriko poslati še 15 tisoč mož, da se polaste večjega ozemlja okrog luke Tetnan, ako bi se sultan branil plačati vojno odškodnino. Vojske še torej ne bode tako hitro konec.

Dnevna kronika.

o Nov kulturni boj na Francoskem. Grenobelski škof Henry grozi z velikim prokletstvom vseh državnih šol, ako bi se šolstvo monopoliziralo in s tem odpravile vse zasebne šole. Nov kulturni boj je v tem slučaju neizogiben.

o Nova militaristiška zarota. V Španiji so prišli novi zaroti na sled, v katero so vpleteni politiki, akademiki, socialisti itd. — Dosti udeležnikov v glavnem mestu in zunaj so zaprli.

o Zopet Wahrmond. Ker se Wahrmondu kolegij o sistemu cerkvenega prava ni dovolil, izražajo svobodni miselniki krogi, da vlada prav po nič na novo opravlja posel klerikalcev, kar pa svobodni miselniki profesorji in dijaki težko gledajo. — Zopet se zbirajo črni oblaki.

o Iz vojne šole. Na podlagi ravno končanih glavnih izpitov je bilo sprejetih v vojno šolo 40 oficirjev, 39 poročnikov in 1 nadporočnik. Iz 3. zbora so: Rihard Piesswanger, 47. pešpolk; Eugen Spiess, 2. bosanski polk; Franc Janša in Aleksander Gjebič-Marušič, bosanski 4. polk in Chlodwig plem. Schwarzeleitner, poljski artilerijski polk. 19 obiskovalcev je iz vojnih akademij; kavaljeristov ni tokrat več kot 4.

o Interesanten projekt. Že pred enim letom se je bila počela akcija, da bi se vrhovi bavarskih planin otvorili prometu z gradnjo cele mreže električnih železnic. Načrt, na katerega se je bilo čisto pozabilo, je na novo oživel in sedaj je postal še nekoliko bolj fantastičen, ker nekdo si je izmislil, da se naj uvede prometovanje z zrakovom od vznožja na vrh. Iz tega pač v doglednem času nič ne bo.

o Pišite slov. naslove na poštne pošiljkatelje! Z žalostjo in jezo opazamo, da nam tudi nekateri cenjevi naši dopisniki pristavljajo k Celje še „Cilli“. Mislimo pač, da vsak spodnještajski uradnik ve, kaj in kje je Celje. Ni treba torej pomagati podpirati nemštva. S celega sveta pridejo pisma neovi-

rano in nezapozneno, četudi nimajo na slovenskem naslovu nobenega drugejezičnega pristavka!

o Društvo za madjarizacijo imen, ki je že dolgo obstajalo v Budimpešti, je razpuščeno, ker že od leta 1888. ni obdržavalo nobene skupščine več.

z Mednarodni časnikarski shod in veleizdajniška pravda. Iz Londona javljajo, da je bil vsem udeležnikom časnikarskega kongresa razdeljen memorandum o zagrebškem procesu, pisan v francoskem in angleškem jeziku.

z Govori braniteljev. Branitelji v veleizdajniškem procesu bodo na lastne stroške izdali knjigo, ki bode vsebovala vse govore, tudi one, ki niso bili stenografirani. V knjigi bodo tudi duplike in zagovori obtožencev. Stala bo nekako tri krone in obsegala 500 strani. Naroči se lahko v vseh knjigarnah, ali pa pri „Pokretu“, „Srbobranu“, „Obzoru“, „Hrvatski“ i. t. d.

z Iz zagrebške univerze. V poletnem semestru je štela univerza 1057 slušateljev; filozofov je bilo 216, pravnikov 625, gozdarjev 32, geodetov 10, farmacevtov 61 in bogoslovcev 113. Iz Avstrije jih je bilo 135 Dalmatincev, 22 Primorcev, 4 Kranjci, 1 Štajerc, 3 Čehi, 6 iz Dolnje Avstrije, 1 Moravan, Bosnjakov in Hercegovcev 109, Srbov se je naštel 5, Bulgarov 33, 3 Turki, 1 Bavarec, 1 Italijan, 1 Rus, 1 Macedonec.

Štajerske novice.

d Klerikalna nedoslednost. Dr. Korošec še nam vedno ni odgovoril na vprašanje, zakaj govore sedaj naenkrat klerikalci v deželni zboru štajerskem samo nemški in stavijo nemške predloge in interpelacije? Vzrok temu molku je pač to, da bi potem padla cenena gloriola klerikalnih poslancev, ki skušajo svoje backe prepričati o svojem narodnem radikalizmu v Gradcu, žalostno v vodo. Na napade marib. klerikalnih listov nadalje ne odgovarjamo. Kako stališče je zavzel g. dr. Kukovec v Gradcu v narodnem oziru, kažejo dovolj jasno njegovi predlogi in njegov govor. Klerikalni napadi le kažejo, da ima Narodna stranka poslanca na svojem mestu. Čudno se nam samo to zdi, da je čitati v „Str.“ in „Sl. G.“ same napade na dr. Kukovca in Narodno stranko, o Nemcih in nemški večini je pa zelo malo ali nič govora. Dr. Korošec se tudi kar krivi same lojalnosti v dež. zboru. Potemtakem smatrajo klerikalci za svojo glavno nalogo boj proti nam ne pa za koristi svojih volilcev. Glede poročil in pa kritike „dela“ naših ljubih klerikalnih dež. poslancev pa si bomo dovolili tudi v bodoče lastno sodbo. Ako se klerikalci poboljšajo, pa jih bomo lepo pohvalili. To torej v tolažbo gospodje, da se ne bodete brezupno pehali za „dobrimi“ poročili „Narodnega Dnevnika“!

d Bodimo odkritosrčni, g. dr. Šusteršič! Kakor že poročano, je govoril gosp. dr. Šusteršič v nedeljo na občnem zboru kmečke zveze za ljubljansko okolico o političnem položaju. Kaj posebno novega ni povedal. A zanima nas to, da je govoril glede obstrukcije zopet le o „zastopnikih češkega naroda“. Da so ti zastopniki češkega naroda, katerim se obeša dr. Šusteršič na škrice, naprednjaki, to je pozabil omeniti. Kakor rečeno, hotel je občuvati mežnarje, kaplane in tercijalke nepotrebne razburjenja. Vendar pa je v interesu resnice, da se to drugič pove. Posebno za prvobornika katoliških načel na Slovenskem se kaj takega že spodobi.

d Iz Št. Janža na Drav. polju. Dne 3. t. m. se je vršil tukaj shod, katerega je sklical državni poslanec g. dr. Miroslav Ploj v odgovor na napadanja od strani dež. poslanca g. župnika Ozmeča in njegovih somišljenikov zbranih na shodu „km. zv.“ v Šent-

janžu dne 29. avg. t. l. Na vabilo g. državnega poslanca se je zbralo nad 90 volilcev-kmetov, ki so z velikim zanimanjem sledili izvajanjem dr. Ploja. V dokaz, da so tukajšnji njegovi volilci s postopanjem svojega državnega poslanca popolnoma zadovoljni, je, da se mu je soglasno izreklo popolno zaupanje in zahvala za njegovo vzorno delovanje v prid kmečkemu stanu.

d Zagrizenost graških Nemcev. V pondeljek, 4. t. m. sta sedela dva slov. dijaka na klopi pri „Hilmteichu“ in se pogovarjala. Približeval se je neki človek z nemškim znakom. Obstal je za nekaj trenutkov. Ko se je zasukal, da se govori v vsenemškem mestu Gradcu tudi slovensko, stopil je ta pangerman pred dijaka in jih jel psovati: „Hier wird deutsch gesprochen, windische Hunde. Wenn ihr nicht deutsch sprechen wollt, schaut, dass ihr abfahrt.“ Dijaka se nista prav nič menila zato. Kaj se tudi hoče reči k takemu znaku prave, vsenemške izobrazbe?

u Iz Studencev pri Mariboru. Župan Schmuckenschlag še vedno ne da miru in kliče slovenske stariše na urad, kjer jih obdeluje zaradi njihove zahteve glede slovenske šole. O takem postopanju nimamo nobenega podobnega slučaja iz dolgoletne prakse, odkar se bojujejo slovenske manjšine za svoje šole. Naš župan se vede kakor če bi bil res on sam namestnik c. kr. komisije. Najhujše je to, ker poziva le posamezne stariše k sebi, kjer jih izprašuje brez priči in jim grozi, kaj bo, če bodo imeli v Studencih slovensko šolo, o kateri se neki otroci ne bodo ničesar naučili.

u Iz Studencev pri Mariboru. Ustanovitev slovenske šole v nevarnosti? Slovenski delavec, ki je imel opraviti na občinskem uradu v Studencih zaradi šole, si na pritiskanje županovo ni upal oporekati ter je izjavil, da naj torej rajši ostane šola pri starem, to je, da preklicuje svoj podpis na prošnji za slovensko šolo. Župan mu je po krivem slikal, da se v slovenski šoli otroci ne bi učili celo nič drugega nego slovenščino, delavskemu otroku pa je treba vedeti več, namreč nemški in marsikaj drugega. Župan ne zna slovenski in je vplival tako na slovenskega delavca ki nemščino le s težavo razume in govori, da mu je ta verjel in se dal zapeljati.

Drugi delavec, ki se je tudi podpisal na županov pritisk, da želi šolo neizpremenjeno, nam je naznanil, da je videl na poli že dosti takih podpisov. Vprašamo ponovno c. kr. okr. glavarstvo v Mariboru, ali mu je znano, kaj se godi v tem občinskem uradu? Prepričani smo, da c. kr. okr. glavarstvo ni moglo izročiti aktov zaradi ustanovitve slovenske šole v Studencih županu Schmuckenschlagu s tem nalogom, da bi lovil podpise proti ustanovitvi te šole. Prepričani smo, da bo na naš javni poziv storil c. kr. deželni šolski svet in okrajni šolski svet mariborski takoj konec temu počenjanju!

Izjave dotičnih delavcev, ki jih je pregovoril župan Schmuckenschlag k preklicu prvotne prošnje, se morajo razveljaviti! Slovenski stariši hočejo odgovarjati pred komisijo, v kateri bodo imeli svojega zastopnika in v kateri bodo videli nepristransko zakonito — instanco.

u Iz Maribora. Mariborski srednješolci so uprizorili v nedeljo dne 3. tm. dve kratki veseli igri v prid svoji dijaški kuhinji. Namen je samobsebi tako lep, da se morata njih trud in požrtvovalnost pohvaliti v na-

prej. Iz istega vzroka občinstvo rado prezre marsikatero hibo, ki bi jo drugače grajalo. Prva burka „Same zapreke“ je salonska igrice in bi se torej morale opustiti v njej patetične kretnje in oni način igranja, ki smo ga vajeni iz narodnih in kmetških iger. Salonska igra vpliva le takrat, če se igra zelo gladko in fino in če se uprizarjajo s primerno uglajenostjo tudi oni prizori, v katerih je dejanje nekoliko nemirno. Režiser je odgovoren, da ne govore igralci v salonski igri v čudnem mešanem jeziku, ki ni knjižna slovenščina ne narečje, režiser bi imel opozoriti francoskega lajtnanta, da ne gre govoriti v „prleškem“ jeziku. Mučno je gledati takega Francoza, ki v salonu ne odloži ni svoje oficirske čepice. Damske uloge so bile zelo dobre, salonu primernejše. Celotno pa se zdi, da se igra za naš oder ni najsrečnejše izbrala.

Druga veseloigra „Dve tašči“ se je igrala odločno boljše in je vzbujala veliko smehu. Igra je sama že mnogo primernejša za mariborsko občinstvo, igrala se je gladko in precej naravno. Tudi v tej igri so se odlikovale dame, žena in tašči, med moškimi ulogami pa gre prvenstvo staremu zdravniku, ki se je oživel v celo igro in ostal več čas konsekventen. Za to veselo igro je bilo občinstvo mladim igralcem zelo vohaležno. Omeniti je treba, da sta igrali gdni Schreinerjeva in Štupca štiriročno veselo klavirne skladbe ter prijetno izpolnilo uvod in odmor med igrama.

Po predstavi se je razvila v pritličju in 1. nadstropju „Narodnega doma“ živahna zabava s srečolovom, plesom itd. Dijaški kuhinji pripade iz tega večera lep dobiček.

u Iz Maribora. Dijaška slovenščina. Pri plesni zabavi in predstavi dne 3. tm. je dirnilo marsikoga zelo neprijetno, ko je slišal kar cele skupine dijakov, ki ne govore drugače nego v narečju. Žalostno je, da niti visokošolci niso boljši. Oj ti ljuba domoljubna omejenost!

d Iz Maribora. V petek popoldan ob pol 4. uri je žena stavbenega mojstra Marija Korfu obiskala neko svojo znanko v Eisenstrasse 14. Na stopnicah jej je postalo na mah slabo in ona je omahnila. Sosedbi so jej hoteli hitro pomagati, a bilo je prepozno. kajti ženo je zadela kap.

d Za Ciril-Metodovo družbo se je nabralo na odhodnici, ki jo je priredilo bralno društvo na Bregu 2. t. m. svojim članom Val. Mak, Pepi Morn in Ludvik Kompan, odhajajočim k vojakom, 8 K 70 v. Posnemanja vredno!

u Iz Celja. Občinski svet je v svoji zadnji seji naznanil, da je pogodba z vitanjsko občino glede nakupa vrela za vodovod sklenjena. To je oni znani vir z nerabno vodo. Nadalje se je priznalo 9 prosilcem domovinsko pravico.

a V Petrovčah pri Celju je ustanovila „Prosveta“ javno ljudsko knjižnico in jo izročila v oskrbo tamkajšnji Ciril-Metodovi podružnici. Knjižnica je za naš kraj velikega pomena, saj poznamo delo klerikalcev, ki ovirajo vsak pameten korak in napredek, pri tem pa mirno gledajo, kako polnijo slovenski otroci našega šolskega okoliša celjske nemške šole. — Knjižnica se nahaja v prostorih g. Ježovnika.

z Napredna mladinska organizacija. Gibanje za ustanovitev te organizacije se pridno nadaljuje. Predsednik pripravljalnega odseka g. Andrej Oset je imel minule nedelje več agitacijskih shodov v raznih krajih celjske okolice in po Savinski dolini. Prihodnjo nedeljo se vrši večji shod v Št. Pavlu pri Preb. v Vedenikovi gostilni ob treh popoldne. Ustanovni shod na-

predne mladinske organizacije se pa vrši 24. oktobra (nedelja) v Žalcu. Opozarjamo že sedaj napredna društva in zaupnike na ta shod. Napredna mladina, na dan!

d Iz Pragerskega. Neki mlad mož, ki je bil, po izreki soditi, Saksonec, je prišel pred par dnevi sem in je prav dobro živel. Ko bi pa bilo treba plačati, je ukradel kolo in je z njim ušel proti Mariboru. Seveda ga iščejo, ali natančnih podatkov ni.

o V Konjicah se je nabralo pri odhodnici g. Cizela in g. Kokoleta za C. M. družbo 5 K. Srčna hvala!

o Ustanovni občni zbor ženske podružnice v Ljutomeru se vrši v nedeljo dne 17. oktobra, na kar že danes opozarjamo. Bo isti dan tudi ustanovitev okrožja Ciril-Metodovih podružnic ljutomerskega in gornjeradgonskega okraja. — Glejmo, da bo naša obrambna organizacija povsod močna!

o Iz Frankolovega. V petek zvečer je ukradel Jakob Rajner Jerneju Sužerju, mlinarju pri Valentinu Gorenšaku, zlato verižico, vredno 120 kron, uro za 20 kron, dva para čevljev, en klobuk in več žepnih robcev. Rajnerja so šele isti dan po odgonu pripeljali v občino.

d Za vzgled. Zelo navdušena nabiralka za „Družbo sv. Cirila in Metoda“ je Stanka Blaž, 8letna šolska učenka, ki nam je pred jednim mesecem poslala po g. Janku Klopčiču, ki je ob tej priliki prinesel 7 K 3 v, 5 K. Pri obletnici naših narodnih mučnikov je mala Stanka nabrala pod geslom: žrtvam časten spomin, sovražnikom propast in pogin! 24 K. Hvala Ti vrla slovenska mozirska hčerka Stanka! Bog Te živi!

d Iz Ptuja. Posestnik vurberške in ptujske graščine grof Herberstein pl. Proskovski je predal županu Ornigu 1000 kron za ptujske reveže in malo prej 1000 kron za društvo za varstvo otrok.

u Iz Ptuja. O uboju v Slovenji vasi še lahko dodatno poročamo, da je v prepiru letel stari Klement za svojo hčerjo, 19 letno Ano, z velikim žepnim nožem do vrat, kjer jo je tako zabodel v tilnik, da je čez eno uro umrla. Ko je Klement videl svoj zločin, je letel v smrečinje za hišo, kjer se je hotel obesiti. A drugi so mu to zabranili in orožništvo ga je odvedlo k okrajni sodnji v Ptuj.

d Od Sv. Lenarta v Slov. gor. Prihodnjo nedeljo bode slovesno otvorjena in blagoslovljena zasebna nemška šola, ki preide v posest nemškega šulferajna. Blagoslovil jo bode župnik in nemški pesnik Kernstock. Slavnostne govore oskrbita dr. Baum v imenu šulferajna in poslanec Malik. (To bode po poročilih nemških listov demonstracija spodnještajerskega nemštva. Op. ured.)

d Iz Št. Janža na Dravskem polju. Čudne skrbi je imela v nedeljo o priliki dr. Plojevega shoda peščica klerikalcev v Št. Janžu. Lovili so drug drugega po maši na posvetovanje v farovž, da bi poslušali menda krščanski nauk župnika ali kaplana, kako bi naj nastopili na shodu proti dr. Ploju. Ko so pa zagledali zbrano množico, jim je ušel pogum. Šnurl, Rešek, Kröpf, ha, ha, ha!

d Iz Kapel. Pripetil se je slučaj, ki je ganil in skoraj bi rekel razljutil slednjega Kapelčana. Zaprli so dva vzgledna mladeniča, ker se ju radi ne utemeljene trditve nekoga sumi napada in ropa na nekem Kežmanu, vračajočem iz sejma v Kapelah. Znano je, da je hodil dotični Kežman od gostilne do gostilne in ni naposled nič čudnega, da je postal že več kot dobre volje. Dokazano pa je tudi, in so v tem oziru odlični Kapelčani na razpo-

lago, da sta bila ravno prijeta mladeniča ravno ves tisti čas, ki ga je napadenec izpovedal in celo do trdega mraka v gostilni g. Sorčiča. Napadenec sam je izpovedal, da ni poznal onih, ki sta ga napadla, a neka druga znana oseba je omenjena mladeniča obdolžila ropa. A to bi še ne bilo najhujše, saj se lahko pokliče na zagovor. Kakor pa se pripoveduje, je nek neznanec, (za katerega hočemo izvedeti), zahteval aretacijo in celo uklenitev obdolženih. Mi poznamo oba mladeniča, da sta skozi in skozi poštena in vzgledna in jima bomo pomogli, kajti nedolžnost se mora izkazati. Srce je moralo vsakega presuniti, kdor je videl teči solze po njunih licih. Najdražje, kar mora danes človek varovati, je čast. In kaj je več vredno: 400 kron ali moška čast. To si naj zapomni dotični, ki je zahteval uklenitev nedolžnih mladeničev, jednako kakor se vklepa pse. Dosti slabo tudi za orožnika, ki se da voditi od neutemeljenih trditve. Razun tega lahko trdimo, da bi šla mladeniča prostovoljno k sodnji, če bi se ju pozvalo. Okoli 20 dni že tičita v zaporu. Z mladeničema smo užaljeni tudi Kapelčani, ki ju dobro poznamo in rečemo, da po dovršeni preiskavi ne bota smela mirovati! Milo za drago!

u Železnica Rogatec (Mestnje) — Brežice — Rudolfovo. V tej zadevi se je vršil 2. tm. v brežiškem „Narod. domu“ zaupni sestanek, na katerem se je izvolil nov odbor za trasiranje oz. predдела za imenovano železnico. Sklic je zaupni sestanek drž. posl. dr. Benkovič za „pripravljalni odbor“ — (zato se torej tudi na oklic, ki je bil doposlan „N. Dn.“ ni nihče podpisal); udeležili so se sestanka še poslanci dr. Hočevar, dr. Jankovič in dr. Korošec. Navzoč je bil tudi inženir Danbachy. Predsedoval je g. ravnatelj Levak, poročal pa dr. Benkovič. Naprednjakov je bilo na shodu malo, „slučajno“ menda niso bili vabljeni. Iz Bizeljskega sta bila navzoča 2 klerikalca, iz Št. Petra ni bilo nikogar. V nedeljo se vrše večja zborovanja v Brežicah in Kozjem. (Glej oklic!) Čujemo, da se misli povabiti vse interesente brez razlike strank, kar je pri takem podjetju tudi edino prav. Koncesijo za predдела bodo zaprosili gg. dr. Barle, dr. Benkovič, župan Ogorevc iz Rudolfovega in dr. Hočevar. V ožji akcijski odbor je izvoljen poleg omenjenih gospodov še veletržec g. Lipej. O raznih načrtih, ki se pojavljajo še poročamo.

Iz narodne šole. Nastavljeni so: kot nadučitelj Ivan Žolnir pri Vel. Nedelji in Aleksander Alt pri Št. Janžu pri Spodnjem Dravogradu; kot definitivni učitelji (učiteljice) Julija Fister v Šmartnu na Paki, Elizabeta Matko pri Svetem Frančišku Ksaverju, Albin Jerin v Podčetrtku, Ferdinand Kokot v Pišecah, Amalija Pušenjak pri Svetem Jerneju pri Konjicah, Josipina Stegenšek v Špitaliču, Silvija Bobič v Stranicah in Frančiška Podlesnik v Dobju. — V zadevi službenih doklad se je v dveh slučajih tako odločilo, da se bo pri onih, ki so vstopili še le sedaj v štajersko šolsko službo, oziralo le na štajerske predpise.

u Slučaj Gränitz-Hren. Vsem prijateljem koles in narodnega dela javljamo veselo novico, da se je pripeljalo 25. jun. nepostavno zaubljen kolo g. Hrena minolo soboto popoldne ob 4. uri v slovesnem spremstvu uniformiranega sodniškega sluga iz Marenberga na Muto. Kolesu je videti, da je nanj dobro uplival trimesečni počitek pri sodnji v Marenbergu. Samo to je pristaviti, da je prišlo na Muto — mutasto. Med tem časom je namreč

zgubilo svoj zvonec. Če ga niso požrle miši pri sodnji marenberški, upamo da se zvoneči zvonec tudi povrne k svojemu pravemu gospodarju na „mutasto“ Muto, ali se pa vsaj njegov zvenk nadomesti od sodnije z zvonečim denarjem, zakaj tudi na Muto se ne sme voziti z mutastim kolesom.

Kranjske novice.

a V slov. gledališču v Ljubljani so se cene za predstave zopet precej zvišale, kar je izzvalo med občinstvom precej nevolje. Uprava gledališča opravičuje in pojasnjuje to s tem, da 1) Kranjska dežela že pet let ni izplačala deželne subvencije, vsled česar je intendantca primorana začasno drugače zvišati dohodke, ker bi se sicer na vsak način morala opustiti opera in opereta, 2) so izdatki za gaže igralcem in plače orkestru, delavcem, slugom itd. narasle za več desetstisoč kron, 3) se je moral nabaviti nov moderen repertoar, 4) se je pomnožilo število predstav in 5) je stopil v veljavo zakon za starostno zavarovanje angaževanega osebja, s čemer je gledališka blagajna silno obremenjena.

a Novo dijaško kuhinjo v Ljubljani je otvorilo včeraj nedavno ustanovljeno društvo „Domovina“, ker so klerikalci, ki imajo staro dijaško kuhinjo v rokah, potom te neznosno terrorizirali srednje-šolsko dijaštvo.

Koroške novice.

z Žrtev alkohola. Na večer 27. septembra je popival v neki gostilni v Žabnici kosec Simon Juvančič iz Kamna pri Kobaridu. Bratil se je z žganjem tako, da je pri odhodu domu nezavesten obležal na cesti. Drugo jutro so ga našli z razploščeno glavo; prek njega je bil šel ponoči voz in ga usmrtil.

z Nesreča v klavnici. Na čuden način se je ponesrečil neki mesar v celovski klavnici. Eno leto je že namreč v klavnici običaj, da se govedu, ki ga hočejo usmrtiti, pritrdi na čelo patrona, po kateri udari mesar, da eksplozira in požene projektil živini v možgane. Takrat je pa mesar zgrešil zapalno iglo in patrona je zletela na tla, kjer je eksplodirala, zopet odskočila in ranila na plečetu drugega mesarja.

z Meščanska šola v Borovljah. Dež. šolski svet v Celovcu je sklenil, da se osnuje meščanska šola za dečke in dekleta mesto nameravane obrtne šole. —

z Slovenske izzivače nazivajo „Fr. St.“ one malobrojne Slovence, ki zahtevajo na celovškem kolodvoru vozne listke v slovenskem jeziku. Govore vedno in vedno o nesramnosti, domišljavosti, zarobljenosti itd. Slovenci, Korošci! Govorite povsod slovenski!

z Preložena cesta. Belopeška deželna cesta je sedaj preložena in most čez Žlico v Spodnjem Trbižu dokončan. Nova cesta je 700 metrov krajša in veliko boljša kot stara.

z Kako se zatira slovensko čitanje na šolah na Koroškem. „Mir“ piše: Trije odloki koroških šolskih oblasti: Odlok deželnega šolskega sveta z dne 8. 11. l. 1889, št. 242, se glasi: „Die Schulleiter werden aufgefordert zu berichten bis 14. 11., ob an der betreffenden Schule vom Cyrill- u. Method-Vereine eine Verteilung von Schriften an Schüler stattgefunden hat.“ — Odlok okrajnega šolskega sveta z dne 21. 2. 1890, št. 304: „Die Schulltg. wird aufgefordert „Tisočletnico Metodovo“ aus der Schulbibliothek auszuscheiden, event. nicht aufzunehmen.“ — Odlok okrajnega šolskega sveta z dne 4. 4. 1890, št. 700, „Die Schriften „Tisočletnica Metodova“ und „Valentin

Vodnik“ sind aus den Schulbibliotheken auszuscheiden und Verbreiter derselben dem k. k. Bezirks Sch. R. namhaft zu machen.“ — Torej nedolžne, domoljubne, vzgojevalne knjige morajo izginiti iz šolskih knjižnic, ker so slovenske! Da ne bi morda kak slovenski učitelj pustil take „slovenske kuge“ v ponemčevalnico, je treba kar treh odlokov šolskih oblasti. Šolske oblasti seveda raje vidijo, če prepevajo slovenski šolarji: „Deutschland, Deutschland über alles.“

a Poštna tatvina. Iz poštnega voza, ki prevaža pošto iz Velikovca v Vovbre, je izginila v nedeljo vreča, namenjena v Djekše. V vreči je bila večja svota denarja in važni dokumenti. Slučajno je bil takrat sam poštar na vozu.

a Neverjetno. Občinski ubožec v Langstegu, 83 letni Jožef Wachte, hrom in pohabljen stariček, ki se samo z bergljami za silo premika je početkom junija na sramoten način zlorabil 6-letno dekletce in se je potem s silo (!) zoperstavil orožnikom. Sedaj je zadeva pred celovško poroto, a zdravniki preiskujejo zatočenca, ker dvomijo o njegovi normalnosti.

a Zaradi posilstva je bil pred poroto v Celovcu obsojen na 6 let ječe žel. delavec Valentin Nagele iz Špitala, ki je v noči od 15. na 16. maja vdrl v sobo nepoznane mu Julijane M., ki je bila sama doma, in jo, dasi se je silno branila, posilil.

a Novo glavno poštno poslopje zgradijo v Celovcu.

a Na inšpekcijskem potovanju je umrl v Špitalu 48 letni Henrik Becker, uradni vodja celovške podružnice nižjeavstrijske življenske in rentne zavarovalnice. Zadela ga je kap.

a Na zimski kmetijski šoli v Brežah se prične s početkom novembra IV. zimski tečaj za kmečke sinove.

a Grajščina Wahliss. Občinski zastop občine Vrba je v zadevi nakupa grajščine Wahliss od strani občine zaslíhal občinske volilce. Od 211 jih je prišlo 180, ki plačajo 24.912 K 41 vin. od 25.852 K 11 vin. vseh davkov. Vsi so za nakup grajščine od strani občine.

Primorske novice.

z Na državno realko v Gorici pride kot redni učitelj dozrajni suplent na državni realki na Danaju g. dr. Ivan Gregorin.

Zloglasni postajenačelnik Wieser v Gorici je zopet odpustil iz službe 4 slovenske in sprejel 3 nemške delavce. Ali se temu nemškemu nadutežu ne da streti greben?

z Pomiloščen je Nanut, ki je v Št. Andrežu pri Gorici umoril svojo ljubico in je bil obsojen na vešala. Dobil je 10 let ječe.

z Vajenca je ubil pek Ivan Ferfolja v Trstu. Udaril je vajenca Jos. Živica z nekim železnim drogom tako močno po trebuhu, da mu je počilo neko črevo, vsled česar je fant v bolnišnici umrl. Ferfolja so zaprli.

Najnovejša brzojavna in telefonična poročila.

Sodba v zagrebškem veleizdajniškem procesu.

z Zagreb, 5. sept. (Pos. brz. „Nar. Dnevnik.“) Začetek današnje zaključne obravnave v „veleizdajniškem“ procesu je bil napovedan na pol 8. uro. Galerije so bile prenapolnjene, pred sodnijskim poslopjem se je nabralo na tisoče občinstva. Obtoženci sami niso hoteli priti iz ječ v dvorano, da bi slišali obsodbo, ki se glasi sledeče: profesor bogoslovja Valerijan Pri-

bičević in upravni uradnik Adam Pribičević sta obsojena na 12 let težke ječe, trgovec Pero Bekić na 8 let težke ječe; učitelja Orešččanin in Petar Petrovič ter posestnik Petar Hrvačanin na 7 let težke ječe; obtoženci Mile Pirojevič, Simun Živković, Atanazije Oblaković, Gjorgje Krak in Stevo Kalember na 6 let težke ječe, daljnih 19 obtožencev je obsojenih na 5 let težke ječe in 22 jih je oproščenih. Nekoliko presenečenja je vzbudilo dejstvo, da senat ni upošteval predloga drž. pravdnika za smrtno obsodbo 5 obtožencev, v splošnem pa vlada vsled te neutemeljene in drakonične obsodbe veliko razburjenje.

o Budimpešta, 5. okt. V krogih hrvatskih delegatov v ogrskem državnem zboru vlada silno ogorčenje zaradi obsodbe v zagrebškem veleizdajniškem procesu; Hrvati nameravajo vsled tega začeti v zbornici hud boj.

Današnja seja ogrskega drž. zbora.

o Budimpešta, 5. okt. — Sejo je otvoril predsednik Justh ob četrtna 11. uri dop. in naznanil, da sta odložila svoja mesta 2 podpredsednika in 2 zapisnikarja. Jutri in pojutrišnjem se ne vrši zaradi narodnega žalovanja vsled dogodkov v Aradu nobena seja; prihodnja seja se vrši v petek. Posl. Nagy je predlagal, naj se da v petek na dnevni red poročilo bančnega odseka. Posl. Zboray je zastopal stališče, naj se drž. zbor odgodi za čas krize, da se morejo tozadevna pogajanja mirno vršiti; Kossuth in Apponyi sta se zavzela za zasedanje in je zbornica sprejela njun predlog. Na to se je seja zaključila. — Po poročilih lista „Budapest“ še neodvisniki vedno upajo, da pridejo na vlado.

Odpovedana seja kranjskega dež. zbora.

o Ljubljana, 5. okt. Prihodnja seja kranj. dež. zbora je bila določena za četrtek in je deželni glavar pl. Šuklje že naznanil dnevni red. Sedaj pa je seja naenkrat preložena na soboto. To je posledica hudih porazov, katere so doživeli klerikalci v odsekih.

Pogajanja v Pragi.

o Praga, 5. okt. Češki min. rojak dr. Žaček nadaljuje danes konferenc z vodji čeških strank glede deželnega zbora.

Drobne novice.

o Dunaj, 5. sept. Cesar je podelil prestolonaslednikovi soprogi kneginji Hohenberg naslov vojvodinje s predikatom „visokost“.

a Dunaj, 5. okt. V sejni dvorani nižjeavstrijske trgovsko-obrtne zbornice se je pričel 3 dnevni mednarodni kongres za odpravo kupčije z dekleti.

a Praga, 5. okt. Rektor Bertl, znan vsled konflikta z naučnim ministertvom, je odložil svoje mesto.

Vojna v Afriki.

a London, 5. okt. „Daily Telegraph“ poroča, da vlada v diplomatskih krogih prepričanje, da bode imela španska vlada še na Maročanskem velike težave, ker se bode najbrž zapletla v vojsko s sultanom Muley Hafidom. Gotovo je, da sultan že sedaj na tistem podpira Kabyle.

Po svetu.

a 95 odstotkov analfabetov v Italiji. Glasom najnovejših statističnih podatkov je v sicilijski občini Melicucca 95 odstotkov analfabetov. Obvezni šolski pouk je uveden v Italiji l. 1878. V Mecucci ni bilo celih 30 let niti ene šole, a ni je ni dandanes. Od 2846 tamošnjih prebivalcev (po

popisu od 1. julija t. l.) jih je znalo čitati in pisati 143, a ti največjim delom niso domači sinovi, nego doseljeni posestniki, uradniki, karabinijerji itd. Slični žalostni odnosi v pogledu analfabetizma vladajo v sicilijski osrednji pokrajini Caltanisseti in obeh sardinjskih pokrajinah Cagliari in Sassari, kjer znaša povprek število analfabetov 70 odstotkov, in ob takih žalostnih prosvetnih odnosih v lastni domovini zbirajo Italijani in dajajo velike vsote denarja za pošiljanje otrok v naše kraje.

Obrambni vestnik.

a Konjiška podružnica Ciril-Metodove družbe je poslala družbinemu vodstvu K 77 in sicer iz nabiralnika 44 K 70 v in 15 K se je nabralo v lovski družbi dne 8. septembra v Narodnem domu v Konjicah. 17 K 30 pa je nabrala gospodična Barčka Pospisilova povodom godovanja njene matere v vili „Libuši“. Iskrena zahvala darovalcem. Omeniti je tukaj, da gđ. Barčka Pospisilova veliko stori za družbo; kjer le more porabiti priliko, da se dobi kaj za družbino blagajno. Želeti bi bilo, da vsaka slovenska gospodična posnema to vrlo nabiralnico; ako bodo sledile vse slovenske dame takemu vzgledu, se nam pač ni bati za obstoj in prospek naše šolske družbe. K 35'30 pošlje podružnica za obrambni sklad, K 44'70 pa so njeni doneski iz nabiralnikov.

Tržne cene.

4. oktobra.

Dunajska borza za kmetijske pridelke.

Poročila iz inozemstva niso bila vspešna in ker so ponudbe in poizvedbe rezervirane, se je skromno prometovalo. Tendencia se je pa držala. Pšenica mirna, rž ista, ječmen tih, koruza slaba in oves uporen.

Sladkor. Trst, 4. oktobra: Centrifuga Pilés prompt K 33, do K — za november-marec K 30⁵/₈ do K 31¹/₂. Tendencia trudna.

Sladkor. Praga: 4. okt. sur. sladkor prompt K —, nova kampanja K 24'50. Tendencia trudna. — Vreme: kalno.

Budimpešta, 4. okt. Svinjad: ogrske stare, težke — do — vin. mlade težke 144 do 147 vin., mlade, srednje 146—148 v, mlade, lahke 146—148 v. zaloga 27.882 komadov. Prignano 1338 komadov, odgnano 423. Ostalo torej 28.197 komadov. Tendencia prijetnejša.

Budimpešta, 4. okt. Pšenica za oktober K 14'19, pšenica za april K 14'08, rž za oktober K 9'65, rž za april K 10'07, oves za oktober K 7'50, oves za april K 7'85, koruza za maj K 6'98.

Pšeničnih ponudb zmerno, veselje kupiti malo, tendencia mirna, prometa 30.000 meterskih stotov. Efektivna pšenica 2¹/₂ v ceneja. Drugo mirnejše. Vreme: lepo in toplo.

Rnževnost.

o „Moč uniforme“. K tej burki znanega Jake Štokes v Trstu je izšla sedaj tudi partitura za pevske točke in se dobiva le pri pisatelju v Trstu za ceno 12 K. Naročila naj se naslavlja na: Jaka Štoka, Trst, Ulica Giorgio Galatti 18/II.

o „Zadruga“. Ravnokar izšla 10. številka letnika tega izbornega zadrugnega lista izkazuje krasno vsebino. Na prvem mestu je začetek poročila o zadrugnem tečaju v Darmstadtu od 20. do 25. sept. 1909. Skrbno sestavljeno poročilo bode zanimalo osobito naše zadrugarje, ki se hočejo poučiti o nemškem zadrugništvu in o raznih aktualnih zadrugnih vprašanjih. A tudi ostali članki „Mlekarske zadruge na Finskem“ (po znanem češkem pisatelju poljudnih gospodarskih spisov Václavu Karhanu), Mlekarstvo in mlekarske zadruge na Ogrskem, „Zadrugni pašniki“, „Tečaj za bonitiranje hmelja v Žalcu“, „Ali je mogoče kontrolirati izdelovanje surovega masla“, „Nekaj števil o begu v Ameriko“, „Iz zadrugnega prava“ in „Pristojbinski namestek“ so velezanimi in nudi teoretično in praktično mnogo

dragocenega poduka. Iz „Zadruga“ bi pa naj tudi zajemali predavatelji v naših bralnih in izobraževalnih društvih, da bi čim širši krogi imeli kaj od bogatih zakladov zadrugnega znanja in skušenj, ki nam jih donša „Zadruga“ številko za številko. Samo po sebi umevno je, da ta najboljši naš zadrugni list priporočamo kar najtopleje v naročanje in branje. „Zadruga“ služi celjski „Zadrugni Zvezi“ gotovo v čast.

Društvene vesti.

a „Savinjsko učiteljsko društvo“ zboruje dne 4. vinotoka t. l. ob 2. uri popoldne na Gomilskem. Dnevni red: 1. Naznanila predsedstva. 2. Nekoliko iz najnovejše hrvaške zgodovine, predava tovariš J. Jakše. 3. Predlogi in nasveti. K mnogobrojni ddeležbi vabi R. Vrabl, t. č. predsednik.

a Murski Sokol v Ljutomeru priredi dne 17. oktobra t. l. ob 7. uri zvečer gledališko predstavo „Prvi“, nakar se že sedaj smejaželjno občinstvo opozarja. Podrobnosti se še objavijo.

Iz sodne dvorane.

Sleparstvo. Na okrožnem sodišču v Mariboru se je zagovarjal 28 letni Fr. Stenitzer, rojen v Ljubnem na Gornjem Štajerskem radi sleparstva. Stenitzer je bil gozdni adjunkt, pa se je povsod izdajal za lesotrzca. Nekateri so mu verovali in so mu v „hipnih“ zadregah izpomagali. Okrožno sodišče ga je obsodilo v 15 mesečno ječo.

Požig. Dne 10. avgusta t. l. je pogorel posestniku Martinu Zelenku v Verzeju pod z nekaterimi poljskimi pridelki, tako, da je imel Zelenko 3038 K škode. Zažiga se je sumilo takoj kočarjevega sina Cmrekarja, ki je hodil za Zelenkovo hčerjo, ki ga pa ni marala. Ker pa ni bilo dovolj dokazov za njegovo krivdo, je bil dne 1. oktobra t. l. pred mariborsko poroto oproščen. S to obravnavo se je porotno zasedanje v Mariboru zaključilo.

Izkaz posredovalnice slovenskega trgovskega društva „Merkur“ v Celju.

Sprejme se: 1 knjigovodja, 2 kontorista, 1 poslovodja, 14 pomočnikov mešane stroke, 5 pomočnikov železninske stroke, 3 pomočniki manufakturne stroke, 9 pomočnikov specerijske stroke, 1 pomočnik galanterijske stroke, 3 blagajničarke, 3 kontoristinj, 11 prodajalk.

Službe išče: 4 knjigovodje, 3 kontoristi, 1 poslovodja, 26 pomočnikov mešane stroke, 2 pomočnika železninske stroke, 4 pomočniki manufakturne stroke, 7 pomočnikov specerijske stroke, 3 pomočnike modne in galanterijske stroke, 7 kontoristinj, 8 blagajničark, 12 prodajalk.

Posredovalnica posluje za delodajalce in člane društva popolnoma — brezplačno, za druge pa proti mali odškodnini.

Soba s kuhinjo

se odda s 1. novembrom v hiši Dolgopolje št. 1., Celje.

Služba

občinskega redarja

za okolico celjsko se takoj odda. Prosilec mora biti doslužen vojak ter slovenskega in nemškega jezika v pisavi in govoru zmožen. Plačilo 720 kron na leto, prosto stanovanje, kurjava, službena obleka in obutelj. — Prošnje se imajo vložiti do 15. t. m. pri županstvu okolice celjske.

489 2-1

Župan: Glinšek.

Trgovski pomočnik

mešane stroke, 25 let star, zmožen obeh deželnih jezikov, želi takoj mesto spremeniti. — Cenjene ponudbe pod šifro „Trgovec 100“ „Nar. Dnevnik“.

487 1

En-gros trgovina s hišo

se prod. Letni promet čez K 500.000 z malimi režijami. Zadostuje K 10.000 gotovine, ostanek po dogovoru. 475 6-3 Kje, pove upravništvo tega lista.

Sukna

in modno blago za obleke

priporoča firma

Karel Kocian

tvornica za sukno

v Humpolcu na češkem.

— Vzorci franco. —

Zaloga
šolskih knjig
in
zvezkov
za ljudske in srednje šole

Založne
tiskovine

za šole, hranilnice in posojilnice, obč. urade, vžitninske zakupe itd.

TRGO

VINA

Velikanska zaloga
vsakovrstnih
razglednic,
spominskih, pokrajinskih in umetnih

Strune

za vse instrumente najboljše kakovosti.

Loki

za gosli, žima za gosli, kobilice za gosli, držala za strune, vijaki za gosli itd.

CELJE, ROTOVŠKA ULICA ŠTEV. 2.